

25

JAAR

A

Adviesraad
Internationale
Vraagstukken

De euro op het wereld-
toneel: de internationale
rol van de munt van de
EU in geostrategisch
perspectief

Adviesraad
Internationale
Vraagstukken

**Technische Briefing
Tweede Kamer Commissie
Financiën
7 September 2023**

**Prof. dr. L.J. van Middelaar
Prof. dr. M.L.L. Segers
Dhr. C.F. Brzeski**

Adviesraad
Internationale
Vraagstukken

Aanleiding

Twee betekenisvolle schokken:

1. Eenzijdige terugtrekking van de Verenigde Staten uit Iran-akkoord en extraterritoriale sancties
2. Opkomst China en petroyuan

nopen tot eigenstandig handelingsvermogen van EU

Adviesraad
Internationale
Vraagstukken

Wat is muntmac ht?

- Band tussen munt en staatsgezag
- Directe muntmacht: de dollar als poortwachter van het internationale financiële bestel
- Indirecte muntmacht: het exorbitante privilege
- Offensieve en defensieve muntmacht

Politieke geschiede nis van de €uro

Adviesraad
Internationale
Vraagstukken

- Na WOII: Bretton Woods (1945-1971)
- Na de val van Bretton Woods: het EMS (1971-1989)
- Na de val van de Berlijnse Muur: één munt (1989-2007)
- Na de val van *Lehman Brothers*: reddingswerkzaamheden (2008-)

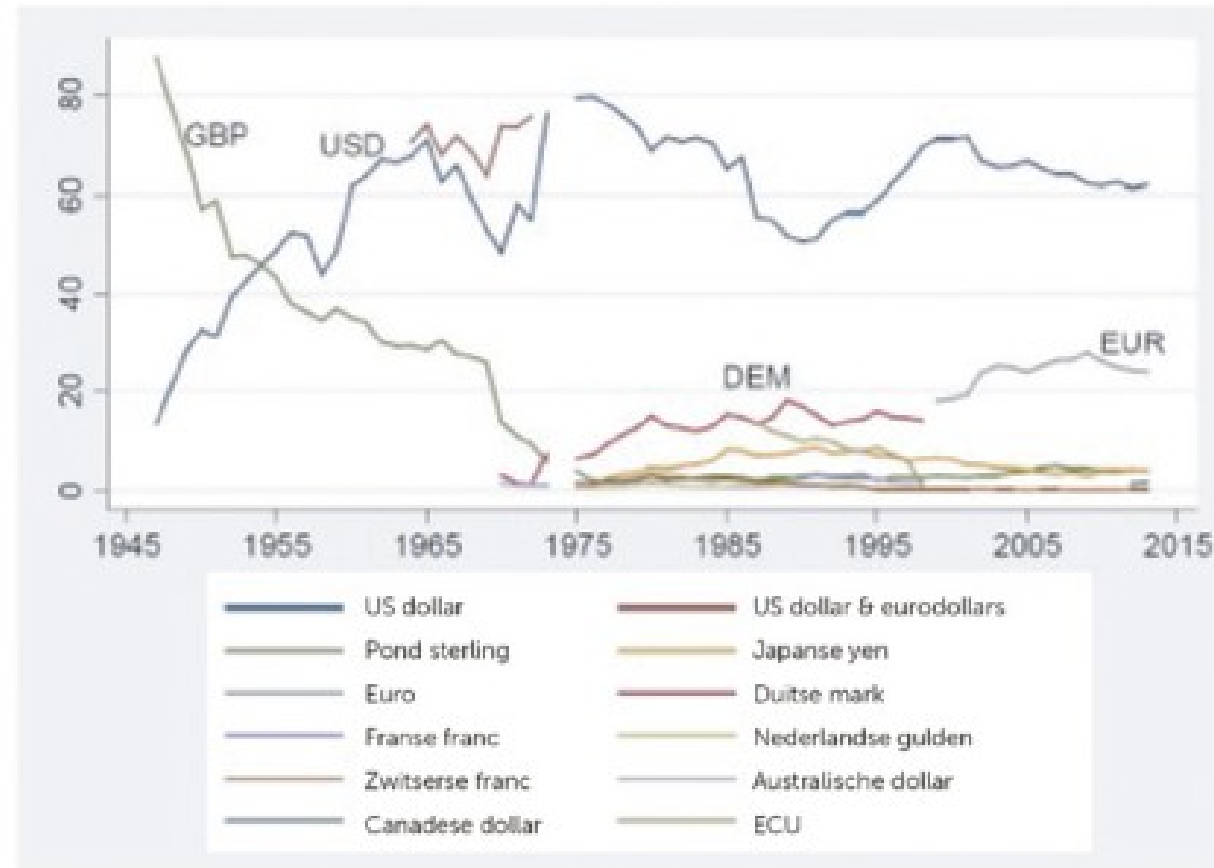
Functies internatio nale valuta

Adviesraad
Internationale
Vraagstukken

	Privaat	Publiek
Rekeneenheid	Beprijzing	Anker
Ruilmiddel	Afrekening van (valuta-)handel	Interventie (t.b.v. wisselkoers)
Waardeopslag	Investeringen	Reserve

Internationale valuta sinds 1945

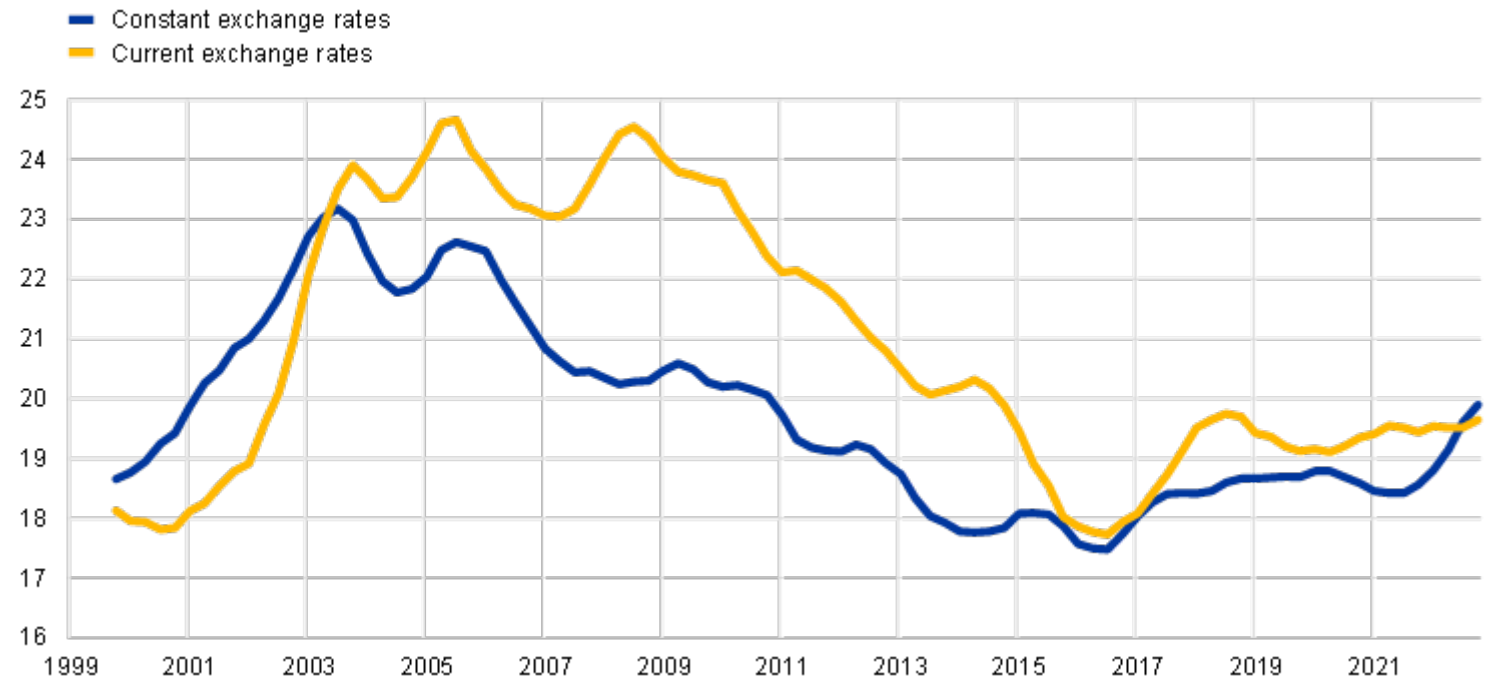

Figuur 1 - Aandeel valuta in buitenlandse reserves (=waardeopslag). Bron: Eichengreen, Chitu en Mehl (2014)

Internationale rol van de €uro in 2022

Adviesraad
Internationale
Vraagstukken

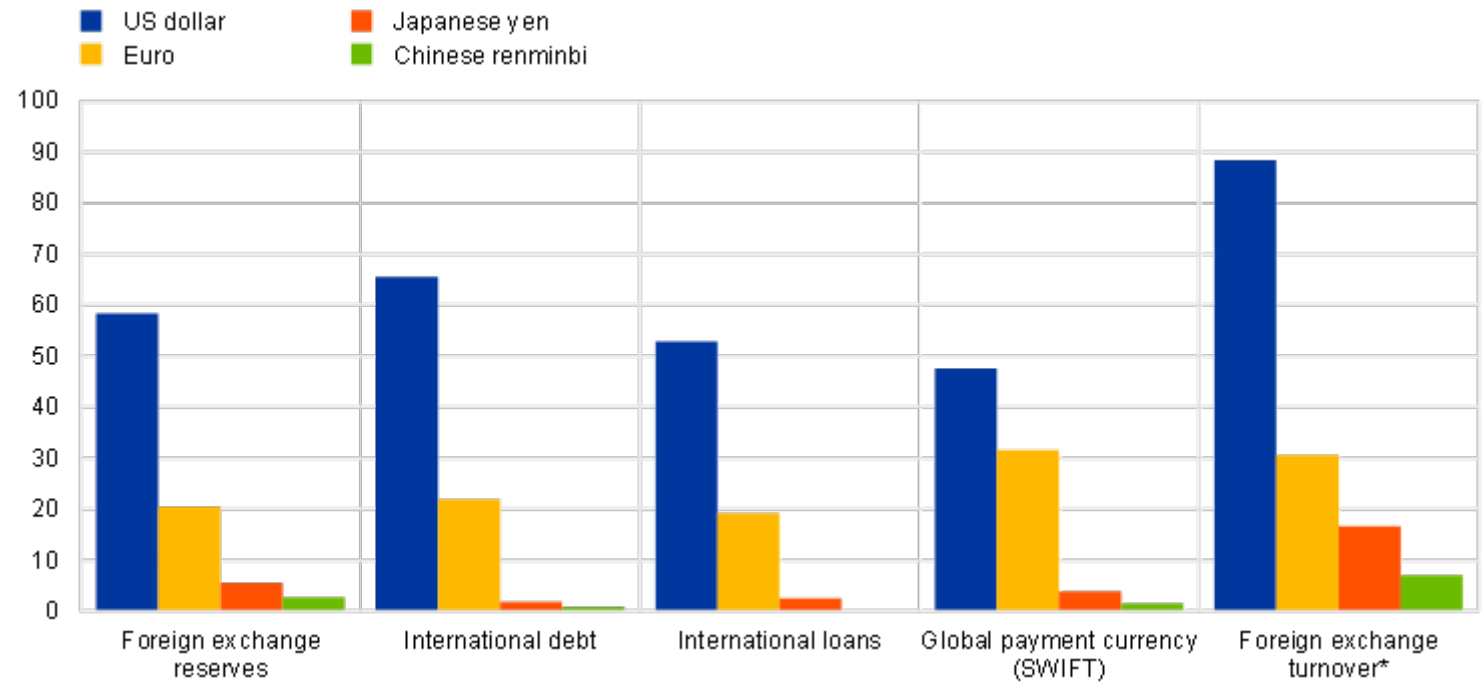

Bron: ECB (2023)

Internationale rol van de €uro in 2022

Adviesraad
Internationale
Vraagstukken

Bron: ECB (2023)

Determinante n van valuta- internationali sering

Economisch	Politiek
Vertrouwen	Vertrouwen
Volume	Weerbaarheid
Liquiditeit	

Functies internatio nale valuta

Adviesraad
Internationale
Vraagstukken

	Privaat	Publiek
Rekeneenheid	Beprijzing	Anker
Ruilmiddel	Afrekening van (valuta-)handel	Interventie (t.b.v. wisselkoers)
Waardeopslag	Investeringen	Reserve

Beleidsopties

	Privaat	Publiek
Rekeneenheid	Beprijzing strategische sectoren (grondstoffen, energie)	-
Ruilmiddel	SWIFT-2 Digitale euro Stimuleren via handels- en hulpkanalen	Wisselkoersbeleid
Waardeopslag	Kapitaalmarktunie Bankenunie Groene investeringen EU-breed risicovrij beleggingsobject	EU-breed risicovrij beleggingsobject Swaplijnen
Lidmaatschap	Lidmaatschap eurozone Vertegenwoordiging eurozone in IMF	

Toekomst

Adviesraad
Internationale
Vraagstukken

Unipolair

Bipolair

Multipolair

Kern- aanbeveling en

Adviesraad
Internationale
Vraagstukken

- € Benut de kansen die **digitalisering** en **vergroening** bieden
- € Neem **meer verantwoordelijkheid voor het internationale financiële bestel** door een uitbreiding van swaplijnen.
- € Breng het **eigen huis op orde** door vervolmaking banken-, kapitaalmarkt unie en investeringen in het duurzame groeivermogen en veerkracht van de eurozone.
- € Zorg voor een versterking van de eurozone door **toetreding van Zweden, Denemarken en Polen.**

25

JAAR

A

Adviesraad
Internationale
Vraagstukken

De euro op het wereld-
toneel: de internationale
rol van de munt van de
EU in geostrategisch
perspectief

Adviesraad
Internationale
Vraagstukken

<https://www.adviesraadinternationalevraagstukken.nl>